

Opningstale Poesifestivalen 2021

Forfatter Mette Moestrup, 3.9.2021

Allerførst
af hjertet tak
det er mig en stor glæde og ære
at holde åbningstale
til Poesifestivalen 2021
som nu - endelig - afholdes for 11. gang
her i Ulvik
Olav H. Hauges hjemby
hvor æbletrær gror
og bjerge spejler sig i vandet
her på dette sted
som er så naturskønt
klinger ordet NATURTAB
dobbelt tungt
og sonetten
Me trudde verdi her er til for os
virker aktuelt som en advarsel, et vidnesbyrd
til dem som kommer efter os
og apropos dem som kommer efter os:
hvad er det for en tid
hvor Bertolt Brechts berømte digt
"Til dem som kommer efter os"

ikke længere rækker som poetisk diktum:
"Hvad er det for tider", spurgte Brecht dengang,
når en samtale om træer
næsten er en forbrydelse
fordi den rummer en fortielse
af så mange ugerninger"
for i 2021
er det også en forbrydelse at forstumme
en samtale om træer
fordi vi er i færd med at forstumme
træernes samtale med hinanden
fordi *vi troede verden her var til for os*
ja, vi med vores planetforandrende
artsoverherredømme tror
at den blå planet er til for os
og tiden er inde til at tælle "hvert et hjerteslag"
og for nylig deltog jeg i et radioprogram
som i lyset af FN's klimarapport fra 2021
havde verdens undergang som tema
en gruppe på syv personer
en astronom, en neuroforsker, en idehistoriker
en filosof, en billedkunstner, en religionsforsker
og en digter - det var så mig -
skulle hver i sær komme med et ultrakort udsagn

som vi ville videregive til hypotetiske
fremtidsvæsner

hvis verden gik under og al viden forsvandt

Astronomens sætning lød

ALT I UNIVERSET ER OPBYGGET AF SMÅ PARTIKLER

Det første jeg tænkte på var

Vi troede verden her er til for os

Vi troede jorden var til for os

Den sorte jord

Den blå planet

Og jeg skrev en sapfisk strofe

ud fra Hauges linje

tilegnet de hypotetiske fremtidsvæsner

i en postapokalyptisk tid

men også tilegnet jer lige nu og her

til poesifestivalen

NATURTAB

og jeg lover at læse den sapfiske strofe højt

før denne tale er forbi

men først vil jeg hviske om drømmen, det utopiske

som Hauge jo også skrev om i hittet

"Det er den draumen":

"Det er den drøm

vi beder om

at noget vidunderligt må ske

at tiden må åbne sig”

...

Kan vi komme det tabte, det fragmenterede i møde
som et blødt ritual for håb?

Kan vi drømme om en fremtid som ikke er vores
Lad os kæmpe for en fremtid som ikke er vores
og blive svimle af tid

Sapfo - den tiende muse - levede for cirka
2600 år siden på Lesbos

og af hendes store værk -
ni bind papyrusruller

eller cirka 10.000 linjer -
er kun cirka 650 linjer tilbage
vers i stumper og stykker

som dråber af en magisk skønhedseliksir
eller honningblide vindpust mod huden

Sapfo opfandt den sapfiske strofe
en form fra en forsvunden tid

Sapfos ord er sønderrevne
spredte rester

af en for altid tabt helhed

og flere af dem er helt bogstaveligt kommet op af jorden
hvor de har ligget skjult i tusindvis af år

Som kim til fremtidshjerner!

Fragmenternes blomster dufter

igen og igen for nye læsere
Der er noget cyklisk ved det
Fragmenterne forbinder
udsathed og uovervindelighed
Hun sang:

JORDEN ER FARVESTRÅLENDE
MED ALLE SINE BLOMSTERKRANSE

...

Kan vi gå det tabte, det fragmenterede i møde
Kan vi med økopoiesien og hydrofeminismen
og tænkere som Ursula K. Le Guin
og Vandana Shiva åbne os
ikke kun for dystopier
men også for utopier
som inviterer til venskab
med vandet, mørket og jorden
utopier som elsker biotoper, økosystemer og miljøet
utopier som kan rumme
flygtighed, skrøbelighed og usikkerhed
på den blå planet
den sorte jord
utopier som læser skrift af other-than-human writers,
læser solhvervet og skyerne og dugperler på
spindelvæv
utopier som ikke handler om økonomisk vækst

men om at bringe økonomien tilbage til jorden
værdien tilbage til verden
kan vi med Ingeborg Bachmann lade
diamanterne blive inde i stenene (og lyse for os
alle)
og kan vi - med Hauge - åbne os for drømmen
kan drømmen åbne sig for os

...

Og ... ja ... nu til slut til den sapphisk strofe:
Den sapphiske strofe har tre ens lange linjer
efterfulgt af en fjerde kort verselinje
og lyder rent metrisk sådan her

-u-u-uu-u-u

-u-u-uu-u-u

-u-u-uu-u-u

-uu-u

OG nu - som finale - vil jeg læse den sapphiske strofe
inspireret af Olav H. Hauges linje højt for de
hypotetiske fremtidsvæsner - og for jer som lever her
i naturtabets tid:

jorden var ikke til for os som vi troede
vi var ikke planterne på planeten
ikke måne nattergal honningvindpust
vi kaldtes mennesker